

Bemærkelsesværdige fugleobservationer fra Vest- og Nordgrønland, 1992-1998

DAVID BOERTMANN og ANDERS MOSBECH

(With a summary in English: *Unusual ornithological observations in West and North Greenland, 1992-1998*)

Indledning

I årene 1992 -1998 har Danmarks Miljøundersøgelser, afd. for Arktisk Miljø (indtil 1/6 1995 Grønlands Miljøundersøgelser) gennemført en lang række undersøgelser over hav- og kystfugle i Vestgrønland og det vestlige Nordgrønland (Fig. 1-2). Formålet med disse undersøgelser har dels været indsamling af baggrundsviden i forbindelse med miljøvurdering og beredskabsplanlægning af olieeftersforskning i Vestgrønland og dels kortlægning af områder, der er følsomme overfor olie-spild. Undersøgelserne har givet anledning til mange observationer, som dels er usædvanlige, dels afviger fra det i litteraturen (Salomonsen 1967, Boertmann 1994) angivne. En del vil blive beskrevet her, andre er allerede publiceret (Boertmann et al. 1996, Mosbech et al. 1996, Boertmann & Mosbech 1997a,b, Mosbech et al. 1998) eller er under publicering. Visse af observationerne er tidligere og i meget summarisk form blevet publiceret i den seneste fortegnelse over Grønlands fugle (Boertmann 1994).

Feltarbejde

I 1992 og 1994 blev yderkysten mellem Paamiut og Nuussuaq/Kraulshavn gennemsejlet med kutteren *Sila* for at genoptælle kendte havfuglekolonier og for at finde og optælle nye. Området syd for Disko Bugt blev besejlet i perioden 22/6-22/7 1992 og området nord for i perioden 27/6-20/7 1994. En væsentlig del af materialet fra dette projekt er publiceret i en rapport fra Danmarks Miljøundersøgelser (Boertmann et al. 1996).

Optællinger af fugle på bankerne ud for kysten og i Disko Bugt er foretaget fra større skibe. I 1992 sejledes i området mellem Kap Farvel og Uumannaq kommune med trawlere, der udførte forsøgsfiskeri for Grønlands Fiskeriundersøgelser i perioderne 15-30/7, 12/8-12/9, 22/8-6/9 og 10-21/9; i 1993 sejledes i området mellem Disko og Paamiut i perioden 15/9-17/10 med forsknings-trawleren *Adolf Jensen*, som udelukkende sejlede med fugletællingsformål; i 1994 sejledes i farvandet vest for Nuuk i perioden 21/7-14/8 med fiske-riinspektionsskibet *Thetis*, som foretog seismiske

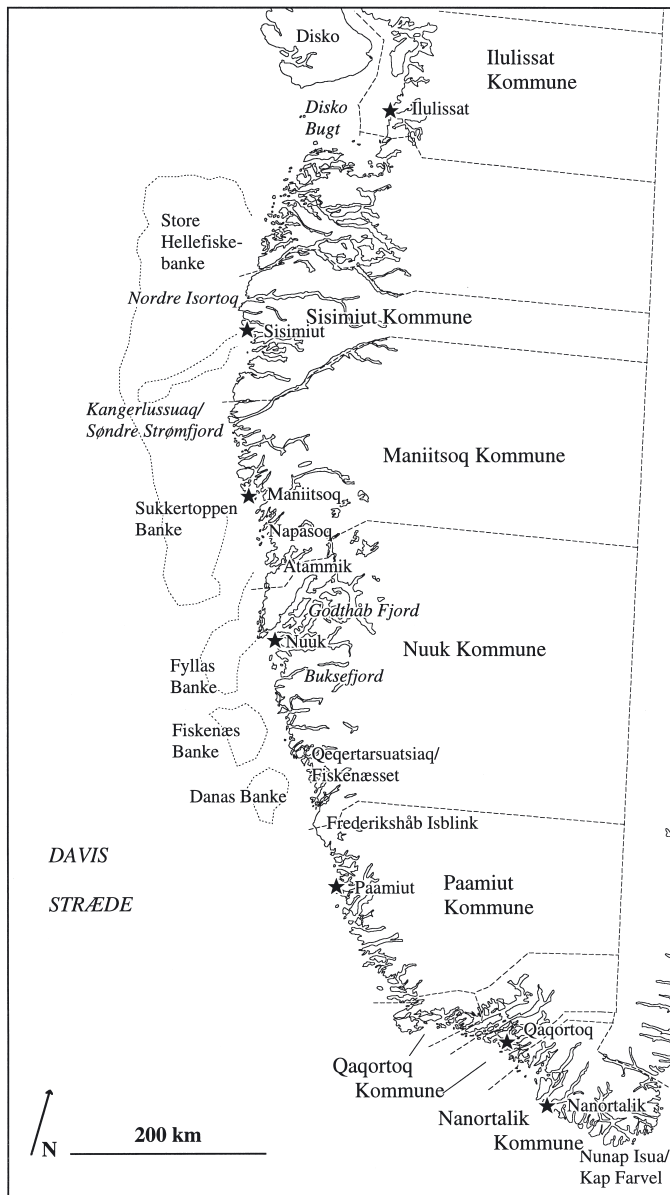

Fig. 1. Den sydlige del af Vestgrønland, med de væsentligste stednavne fra teksten. Byer er angivet med stjerne og kommunegrænser med stiplede linie, mens banke ud for kysten er markeret med 200 m dybdekurven (punteret linie).

The southern part of West Greenland, with the most important site names used in the text. Asterisks indicate towns, the hatched lines are district borders, and the dotted lines are 200 m isobaths.

undersøgelser; og i 1998 sejledes atter i farvandet vest for Nuuk med et skib, der foretog seismiske undersøgelser i perioden 28/7-24/8.

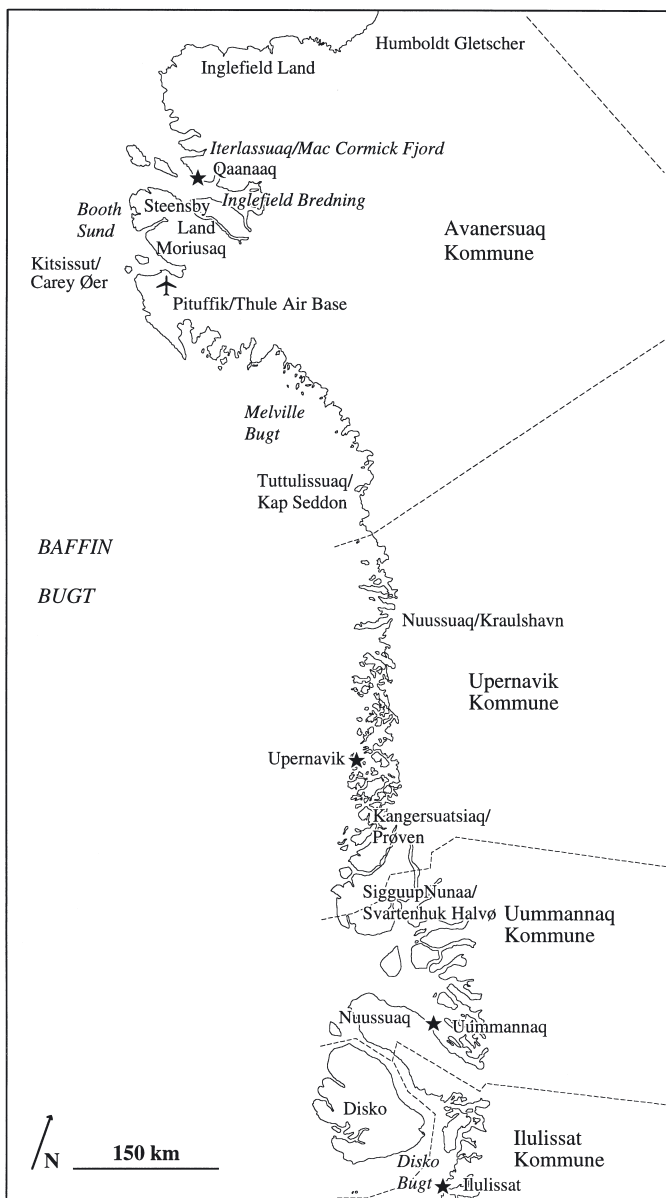
I foråret 1993 indledtes en treårig eftersøgning af fældeområder for havdykænder, især Kongeederfugl *Somateria spectabilis*. Denne eftersøgning foretoges med fly og foregik i perioderne 23-30/8 1993, 22/8-5/9 1994 og 23/8-4/9 1995. I 1993 fløj vi langs yderkysten mellem Nuussuaq halvøen og Paamiut, og i 1994 og 1995 langs yderkysten

mellem Disko Bugt og Avanersuaq/Thule. I 1998 foretoges 9-31/9 en supplerende flyvning i området mellem Nuuk og Avanersuaq.

Yderligere et treårigt projekt blev gennemført i årene 1995-1997 (2-21/5 1995, 24/4-13/5 1996, 29/4-19/5 1997). Formålet var en kortlægning af forårskoncentrationer af trækfugle i farvandet mellem Kangerlussuaq/Søndre Strømfjord og Avanersuaq, i 1995 med en afstikker ned til Nuuk. Også dette foretoges med fly, og store dele af disse

Fig. 2. Den nordlige del af Vestgrønland samt Avangersuaq kommune (Thule) i Nordgrønland. Jf. i øvrigt Fig. 1.

The northern part of West Greenland and Avangersuaq (Thule) district in North Greenland. Cf. Fig. 1.

flyvninger foregik over drivisdækkede områder langt fra kysten.

Observationerne er foretaget af dels os selv, dels af en række andre observatører: M. K. Petersen, J. Nymand, C. Glahder, J. Durinck, M. K. Poulsen, F. Riget og K. Halberg på skibene, og I. K. Petersen, M. K. Petersen og J. Nymand under nogle af flyvningerne.

Artsgennemgang

Skarv *Phalacrocorax carbo*

I 1994 sås flyvefærdige unger i Upernavik kommune fra den 14/7, og kuld set i Uummannaq og Ilulissat kommuner var klækket nogenlunde samtidig. Ud fra en ruge- og ungefodringstid på henholdsvis 30 og 45-50 dage (Cramp & Simmons 1977) ser det ud til, at æggene er lagt omkring 25/4. Det er væsentligt tidligere end midten af maj,

som Salomonsen (1967) angiver. Imidlertid nævner Winge (1898) kuld samlet 28/4. Skarven starter sikkert sin ynglecycklus så snart mulighederne er til stede, ligesom i Danmark.

Kuldstørrelsen i 1994 varierede mellem to og fem unger (gennemsnit 3,6) i 42 reder med store unger i Ilulissat, Uummannaq og Upernavik kommuner. Dette er, sammenlignet med europæiske Skarver, i den øvre ende af variationen (Debout et al. 1995). Den ret store kuldstørrelse og tidlige start på ynglecycklus tyder på, at ynglebetingelserne i foråret/sommeren 1994 var særdeles gode.

I perioden 7-12/8 1998 så K. Falk & K. Kamp (pers. medd.) to unge Skarver på Hakluyt Ø i Avanersuaq kommune. Dette må være den hidtil nordligste observation af en skarvart.

Vi har tidligere beskrevet Skarvens status i Grønland mere detaljeret (Boertmann & Mosbech 1997b).

Stor Stormsvale *Oceanodroma leucorhoa*

Stor Stormsvale betragtes som en sjælden, men regelmæssig gæst i Vestgrønland. Langt de fleste fund er fra kysten, og der foreligger kun få observationer fra de åbne havområder.

Arten blev set flere gange fra skibstællingerne i september og oktober: i 1992 1 10/9 Sukkertoppen Banke; og i 1993 1 6/10 lige nord for Napasoaq, 6 13/10 ca 25 km fra kysten mellem Paamiut og Qeqertarsuaq, 3 16/10 lige ud for Qeqertarsuaq, 5 17/10 mellem Kookøerne og Nordlandet ved Nuuk, og 1 18/10 fundet afkræftet ombord på *Adolf Jensen*, efter at vi var kommet i havn i Nuuk.

Storskråpe *Puffinus gravis*

Vi har forbløffende få observationer af denne sommergæst, på trods af stor aktivitet i den tid, hvor der skulle være flest i de vestgrønlandske farvande. Arten er beskrevet som talrig i sensommeren på bankerne ud for Sydvestgrønland, mod nord til Sisimiut, og mere uregelmæssig og fåtalig op til Disko Bugt. Vi har følgende observationer: i 1992 1 10/8 sydlige Fyllas Banke, 1 22/8 Disko Bugt ud for Ilulissat, og 20 6/9 Kookøerne ud for Nuuk; og i 1993 1 28/8 ud for Sassat 60 km syd for Sisimiut, ca 10 29/8 ved Kookøerne ud for Nuuk, og 3 30/8 ud for Frederikshåb Isblink; og i 1994 knap 100 5-9/8 vest for Fyllas og Fiskens banker. I 1998 sås flest (op til 380 på en dag) på Toqussaaq Banke og i farvandet vest herfor, men ellers kun få observationer.

Tidligere kilder angiver enkeltobservationer på mange tusinder (Salomonsen 1967, S.A. Horsted

pers. medd.), især ud for de sydligste kommuner (Nanortalik, Narsaq, Qaqortoq), og B. Valeur (in litt.) så medio august 1989 op til ca 8000 inde i Godthåb Fjord (lige nord for Nuuk). Durinck & Falk (1996) så knap 2000 sidst i august og først i september 1988, dels ud for Nuuk, dels ud for Sydgrønland. Antallet af Storskråper svinger tilsyneladende meget fra år til år, og vores observationer tyder på, at antallet er gået tilbage, måske sammenfaldende med tilbagegangen i den udenskærs torskebestand (som var meget stor i slutningen af 1960'erne, men som i dag stort set er væk (Horsted 1998)).

Sodfarvet Skråpe *Puffinus griseus*

1998 1 23/8 vest for Fiskens Banke (position 63°08'N, 55°30'W). Der er hidtil rapporteret 7 fund fra grønlandske farvande, men arten er sikkert overset.

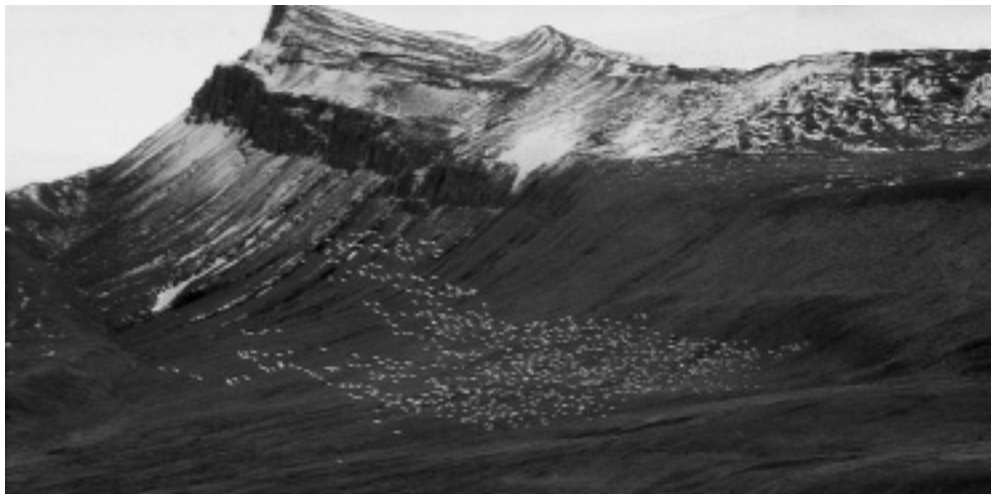
Tundrasvane *Cygnus columbianus columbianus*

I 1989 fandtes et ynglepar på Svartenhuk i Uummannaq kommune (Boertmann 1992). Dette par er jævnlige observeret fra helikopterne, der flyver mellem Uummannaq og Upernavik. Piloterne J.A. Andersson og F. Bisgaard (pers. medd.) så svanerne hvert år i perioden 1990-96 og noterede, at de i 1990-93 samt 1996 havde to-tre unger. Svanerne ankom ca 5/6 og forlod området i den første uge af september. I 1994 forsvandt de dog allerede i begyndelsen af august, og i 1995 var der kun en enkelt fældende fugl på stedet (C. Glahder pers. medd.). Den 30/7 1998 så vi selv tre adulte ikke-ynglende fugle på stedet. Herudover foreligger der kun to fund i Grønland (Boertmann 1994).

Snegås *Anser caerulescens*

Den fremgang i bestanden og udvidelse af yngleområdet, som er beskrevet i de senere år (Bennike 1990, Boertmann 1994), ser ud til at fortsætte. Snegåsen yngler tilsyneladende på flere af øerne i Upernavik kommunes ydre skærgårde. I juli 1994 så vi en formodet ynglefugl på Angissoq nordvest for Upernavik by og fandt seks par rugende eller med små gæslinger på Kitsissorsuit ud for Nuusuaq/Kraulshavn. Desuden fortalte Samuel Knudsen (pers. medd.) fra Kangersuaq, at Snegåsen var blevet mere almindelig som ynglefugl i området syd for Upernavik by, og at den bl. a. yngler på Saattoq/Store Fladø. Den 16/7 1998 sås et par med gæslinger på de meget afsidesliggende Sabine Øer i Melville Bugt.

Under tællinger fra fly omkring månedsskiftet august/september 1994 sås syd for Melville Bugt

Snegæs, Booth Sund, Avanersuaq (Thule) 26. august 1995. Foto: David Boertmann.

mange småflokke med op til 25 fugle (heriblandt flere familieflokke med flyvefærdige unger) langs kysten så langt mod syd som Grønne Ejland i Disko Bugt.

I Avanersuaq (incl. Inglefield Land) sås Snegæs mange steder, både ynglefugle og fældende fugle. Det største samlede antal fældefugle sås ved Booth Sund, hvor 800 taltes i 1995.

Snegåsen er i dag udbredt som ynglefugl mellem Svartenhuk og Humboldt Gletscheren og forekommer desuden fåtalligt og spredt mod syd til Disko Bugt og gennem Nordgrønland i det mindste mod øst til Lambert Land (Bennike & Kelly 1986, Bay 1991). I de seneste år (1994 og 1995) er der desuden set strejfende flokke så langt mod syd på østkysten som Tasiilaq (J. Rosing & P. Winther pers. medd.).

Vigtige fældeområder for Snegæs i Avanersuaq er Tasersuit-søerne i bunden af MacCormick Fjord (Best & Higgs 1990) samt det store lavland syd for Drown Bugt.

Canadagås *Branta canadensis*

Denne art er også under indvandring i Vestgrønland, og en større bestand yngler og oversommer nu i området mellem Godthåb Fjord og Svartenhuk (Bennike 1990, Frimer & Nielsen 1990, Boertmann 1994, Fox et al. 1996). Alle vores observationer fra dette område er medtaget i oversigten af Fox et al. (1996). Dertil kommer et par observationer fra indlandet øst for Atammik, hvor Peter Aastrup (pers. medd.) så en flok på syv samt et par i juni 1997. Fra Avanersuaq er den hidtil kun

rapporteret i mindre antal (Vaughan 1988, Best & Higgs 1990, K. Falk & K. Kampp pers. medd.), og vores egne observationer herfra er få. Under flytællingen i august/september 1994 sås to mellem Snegæs syd for Booth Sund, og i juli 1998 sås et par med 5 unger i en sø lige øst for Pituffik/Thule Air Base.

Bedømt ud fra dragtkarakterer ser ynglefuglene i det centrale Vestgrønland ud til at tilhøre underarten *interior* (Frimer & Nielsen 1990, Boertmann 1994, Fox et al. 1996). Men ca 20 genfund og aflæsninger af fugle ringmærket i Vestgrønland i de allerseneste år stammer fra de områder, hvor ssp. *canadensis* overvintrer (J.N. Kristiansen pers. medd.). En mere sikker underartsbestemmelse må afvente en nærmere undersøgelse. Ynglefundet i Avanersuaq er det første fra Nordgrønland. Fuglene tilhørte formodentlig den samme underart som yngler længere mod syd, ikke en af de små højarktiske underarter.

Krikand *Anas crecca*

Arten er i Grønland en ikke helt sjælden sommergæst og sporadisk ynglefugl. Vi har to observationer: 9 30/8 1994, Kvandalen, Disko; ♂ og ♀ 12/5 1997, Nordre Isortoq dalen, Sisimiut kommune. På museet i Ilulissat står et udstoppet eksemplar af den amerikanske underart *carolinensis*, desværre uden oplysninger om findested og dato.

Storkjove *Stercorarius skua*

Arten forekommer regelmæssigt i Davis Stræde og Baffin Bugt. Vi har i alt 31 observationer, og dertil

en fugl 13/7 1994 på øgruppen Kitsorssuit ud for Nuussuaq/Kraulshavn, der opførte sig territorialt (foretog skinangreb på os og jog måger bort fra et område), men som ikke desto mindre var enlig. Stedet minder meget om ynglestederne på Svalbard (Vader 1980), og mon ikke man kan forvente at finde arten ynglende i Vestgrønland i en nær fremtid?

Sabinemåge *Larus sabini*

I 1992, 1994 og 1995 har vi i perioden 18/7-3/9 gjort 29 observationer af fugle på og især vest for bankerne ud for Vestgrønland. Af 24 aldersbestemte fugle var 20 ad. og 4 juv., sidsnævnte tidligst set 10/8.

Den sydligste yngleplads på vestkysten, Sabine Øerne i Melville Bugt (Forchhammer & Maagaard 1990), blev overfløjet 25/8 1994. Her sås 5-10 adulte fugle mellem Havterne *Sterna paradisaea*. Samme dag sås yderligere tre ad. mellem Havterne på en ikke navngivet ø ca 11 km østsydøst for Sabine Øer. Den 16/7 1998 sås mindst 10 ad. på Sabine Øerne. Derimod sås ingen på to andre af de i alt fire kendte ynglepladser for Sabinemåge i Avanersuaq kommune (Forchhammer & Maagaard 1990), Lion Øer i Inglefield Bredning og øerne i Marshall Bugt i Inglefield Land, overfløjet i 1994 og 1995 hhv. i 1995.

Ringnæbbet Måge *Larus delawarensis*

1998 1 2K 19/7, havnen i Pituffik. Fundet er kun det andet fra Grønland (Boertmann 1994).

Sildemåge *Larus fuscus*

Sildemågen er efterhånden en regelmæssig og ganske hyppig sommergæst i Vestgrønland, og det kom ikke som den helt store overraskelse, da K. Falk og S. Møller i 1986 fandt et ynglepar på en lille ø i Qaqortoq kommune (Boertmann 1992). Sildemåger er siden set på denne ø, hver gang den er blevet besøgt (S. Møller & K. Kampp pers. medd.).

Under togtet i 1992 fandt vi en rede nær Atamik i den sydlige del af Maniitsoq kommune. Reden indeholdt fire æg tilsyneladende lagt af to forskellige hunner. Der var adskillige Sildemåger i området, anslået til otte par. Samme år så vi også et formodet ynglepar på en ø i munden af Nordre Isortoq nord for Sisimiut. Under flyvningerne i juli 1998 sås Sildemåger, ofte parvis, flere steder i skærgårdene mellem Færingehavn og Sisimiut.

Sølvmåge *Larus argentatus*

Også Sølvmågen er en nyindvandret ynglefugl i Grønland. På den ø i Qaqortoq kommune, hvor Sildemågen yngler, fandt K. Falk også et par Sølvmåger ynglende i 1986 (Boertmann 1992). Siden har Sølvmåger holdt til på øen og sandsynligvis ynglet.

Under togtet i 1992 fandt vi sandsynlige ynglepar på to øer i den sydlige del af Maniitsoq kommune, og i juli 1998 sås et par fra luften i skærgården sydvest for Sisimiut.

Thayers Måge *Larus thayeri*

Salomonsen (1950, 1967) beskrev Thayers Måge som ynglefugl på vestkysten af Steensby Land i Avanersuaq kommune, baseret på oplysninger fra før 1940, men K.D. Christensen (pers. medd.) så ingen ved et besøg på stedet i 1997. Fra Pituffik foreligger der en del observationer (Vaughan 1988, Olsen 1991, K. Kampp pers. medd.), mens den tilsyneladende optræder mere tilfældigt i Vestgrønland mod syd til Nuuk (Boertmann 1994). Vi har selv følgende observationer: i 1992 1 ad. 5/7 i en mågekoloni lige syd for Napasoq i Maniitsoq kommune, 1 3K 24/7 på nordvestsiden af Store Hellefiskebanke, og 25/7 1 ad. i samme område; i 1994 3 imm. 9/8 i farvandet ud for Nuuk, og 22/8 1 ad. og 2 imm. Pituffik; og i 1995 1 ad. 27/8 Pituffik.

Hvidvinget Måge *Larus glaucooides*

Arten er mod nord udbredt til Upernavik kommune, hvor den nordligste ynglekoloni i 1965 blev fundet ved 73°30'N (Joensen & Preuss 1972). Under togtet i 1994 fandtes flere småkolonier længere mod nord op til Nuussuaq/Kraulshavn på 74°06'N.

Både i 1994 og i 1995 har vi set arten ved havnen i Pituffik, ligesom K. Kampp (pers. medd.) m.fl. så Hvidvingede Måger her i 1997. I 1994 så vi fire fugle (3 ad., 1 juv.), og i 1995 sås et par med to flyvefærdige unger, som stadig blev fodret. Denne sidste observation tyder på, at Hvidvinget Måge yngler i området, da der er 450 km til de nærmeste kendte ynglepladser i Upernavik kommune.

Kumliens Måge *Larus glaucooides kumlieni*

Tidligere er der kun publiceret syv fund af Kumliens Måge i Grønland (Boertmann 1994). Men som følgende fund viser, må den være overset i Grønland. A.S. Frich (1995, pers. medd.) så i årene 1994-97 jævnligt Kumliens Måger i Nuuk fra november til april, og 30/4 og 1/5 1996 så vi 10 ad. Kumliens Måger mellem tusindvis af Hvidvingede Måger ved fiskefabrikken i Ilulissat. Disko Bugt var på det tidspunkt helt tilfrosset. Den 20/7 1998 så vi en ad. ved havnen i Pituffik.

Svartbag *Larus marinus*

Svartbagen er en talrig ynglefugl i Vestgrønland mod nord til Disko Bugt. Længere nordpå har den hidtil været kendt som en fåtallig ynglefugl i den sydvestlige del af Uummannaq kommune og i den sydlige del af Upernavik kommune (Boertmann 1994). I juli 1994 gennemsejlede vi hele yderkysten langs Upernavik kommune, hvor Svartbagen nu viste sig at være en ret almindelig ynglefugl. I alt registrerede vi ca 30 ynglepar, de nordligste på Kitsissorsuaq ud for Nuussuaq/Kraulshavn. Enkelte par sås også på holme inde i fjordene. I Uummannaq kommune sås Svartbagen kun på øerne ud for spidsen af Nuussuaq halvøen, hvorfra den har været kendt længe (Salomonsen 1967).

Rosenmåge *Rhodosthetia rosea*

1992: 1 ad. 24/7, vestsiden af Store Hellefiskebanke. En hidtil upubliceret observation fremgår af Hannibal Fenckers korrespondance med Finn Salomonsen: 1 ad. 1/7 1973 mellem øerne ud for spidsen af Nuussuaq halvøen, Uummannaq kommune.

Frich (1997) fandt to par (uden ynglebevis) på Grønne Ejland i juni 1996 og citerede O. Mathiesen for iagttagelsen af en fugl samme sted i juli 1990.

Søkonger *Alle alle*

Syd for de store kolonier i Avanersuaq findes der nogle mindre kolonier i Upernavik kommune, i Disko Bugt, samt muligvis i Nanortalik kommune (Boertmann 1994). Den 12/7 1992 hørte vi en Søkonger synge fra et lille fuglefeld 19 km syd for Lille Narsaq, mellem Nuuk og Buksefjorden. Netop i dette område angav Oldenow (1933) Søkongen som fåtalligt ynglende.

Lunde *Fratercula arctica*

Lunden betragtes som en fåtallig efterårsgæst langs den sydvestgrønlandske kyst (Salomonsen 1967, Durinck & Falk 1996). I 1993 sås et usæd-

vanlig stort antal Lunder på det åbne hav mellem Maniitsoq og Paamiut. De største tætheder fandtes på Fyllas Banke og Danas Banke, og en ekstrapolation baseret på hele togtet giver et forsigtig skøn på 75 000 fugle i farvandet syd for 66°N (Mosbech et al. 1998). B. Knudsen (pers. medd.) i Paamiut har oplyst, at der blev set og (trods fredning) skudt usædvanlig mange Lunder i Paamiut samme efterår. Et enkelt upubliceret ringfund af en islandsk Lunde skudt i Grønland efteråret 1993 (Zoologisk Museum) antyder, at fuglene stammede fra Island.

Summary**Unusual ornithological observations in West and North Greenland, 1992-1998**

During the years 1992-1998 the National Environmental Research Institute, department of Arctic Environment (previously Greenland Environmental Research Institute), carried out several ship-based and aircraft-based seabird surveys. These surveys were aimed at seabird colonies, moulting eiders and concentrations of spring and autumn migrants along the coasts and in shelf waters. All the surveys were related to the identification of areas sensitive to oil spills and the collecting of baseline data, as offshore oil exploration activities are increasing in West Greenland waters. During these surveys many unusual observations were made.

Several Leach's Storm Petrels *Oceanodroma leucorhoa* were seen in offshore waters off southwestern Greenland, indicating that this species is more frequent than previously reported, at least in October. Very few Great Shearwaters *Puffinus gravis* were seen, and the occurrence of this species in West Greenland waters may have decreased in recent decades. A pair of Whistling Swans *Cygnus c. columbianus* has been breeding on Svartenhuk peninsula since 1988. There are only two other records of straggling individuals of this swan in Greenland. The breeding range, and probably also the population size of Snow Goose *Anser caerulescens* is still increasing. A Ring-billed Gull *Larus delawarensis* was seen at Thule Air Base, being the second record from Greenland. Records of breeding and probably breeding Lesser Black-backed Gulls *Larus fuscus* and Herring Gulls *Larus argentatus* were obtained at sites along the coast as far north as Sisimiut. Straggling Kumlien's Gulls *Larus glaucooides kumlieni* and Thayer's Gulls *Larus thayeri* were recorded at several localities in West Greenland and offshore in shelf waters. Both taxa have probably been overlooked previously. Great Black-backed Gull *Larus marinus* has expanded its breeding range towards the north since about 1985 and is now a common breeder along the outer coast of Upernavik district as far north as 74°N. A large influx of Puffins *Fratercula arctica*, probably of Icelandic origin, was recorded on the shelf south of 66°N in October 1993.

Referencer

- Bay, C. 1991: Biologisk-arkæologisk kortlægning af Grønlands østkyst mellem 75°N og 79°30'N. Del 8: Mammals and birds in the region between Germania Land (77°N) and Lambert Land (79°10'N), 1990. – Grønlands Hjemmestyre, Miljø- og Naturforvaltning, Teknisk Rapport nr 26.
- Bennike, O. 1990: Observations of geese and other birds in West Greenland, 1989 and 1990. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 84: 145-150.
- Bennike, O. & M. Kelly 1986: Bird observations in central North Greenland. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 80: 29-34.
- Best, J.R. & W.J. Higgs 1990: Bird population status changes in Thule district, North Greenland. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 84: 159-160.
- Boertmann, D. 1992: Nye grønlandske fugle. – Tidsskriftet Grønland 40: 157-166.
- Boertmann, D. 1994: An annotated checklist to the birds of Greenland. – Meddr Grønland, Biosci. 38.
- Boertmann, D. & A. Mosbech 1997a: Autumn migration of Light-bellied Brent Geese *Branta bernicla hrota* through north-west Greenland. – Wildfowl 48: 98-107.
- Boertmann, D. & A. Mosbech 1997b: Breeding distribution and abundance of the great cormorant *Phalacrocorax carbo carbo* in Greenland. – Polar Research 16: 93-100.
- Boertmann, D., A. Mosbech, K. Falk & K. Kampp 1996: Seabird colonies in western Greenland. – Neri Technical Report 170.
- Cramp, S. & K.E.L. Simmons (eds) 1977: The birds of the Western Palearctic. Vol. 1. – Oxford University Press.
- Debout, G., N. Røv & R.M. Sellars 1995: Status and population development of cormorants *Phalacrocorax carbo carbo* breeding on the Atlantic coast of Europe. – Ardea 83: 47-59.
- Durinck, J. & K. Falk 1996: The distribution and abundance of seabirds off southwestern Greenland in autumn and winter 1988-1989. – Polar Research 15: 23-42.
- Forchhammer, M. & L. Maagaard 1990: Forekomst af ynglende Sabinemåger *Larus sabini* i Grønland. – Dansk. Orn. Foren. Tidsskr. 84: 162-164.
- Fox, A.D., C. Glahder, C.R. Mitchell, D.A. Stroud, H. Boyd & J. Frikke 1996: North American Canada Geese (*Branta canadensis*) in West Greenland. – Auk 113: 231-233.
- Frimer, O. & S.M. Nielsen 1990: Bird observations in Aqajarua-Sullorsuaq, Disko, West Greenland, 1989. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 84: 151-158.
- Frich, A.S. 1995: Rapport over iagttagelser af fugle og hvaler i Nuuk august-december 1994. – Upubl. rapport.
- Frich, A.S. 1997: Fuglelivet og dets udnyttelse på Grønne Ejland i Vestgrønland, juni 1996. – Tekn. Rapport Grønlands Naturinstitut 1.
- Horsted, S.A. 1998: Torskeundersøgelserne. Pp. 73-79 i: Kapel, F.O., P. Kanneworff & K.R. Nielsen (red.): Grønlands Miljøundersøgelser gennem 50 år. – Grønlands Naturinstitut, Nuuk.
- Joensen, A.H. & N.O. Preuss 1972: Report on the ornithological expedition to Northwest Greenland 1965. – Meddr Grønland 191(5): 1-58.
- Mosbech, A., R. Dietz, D. Boertmann & P. Johansen 1996: Oil exploration in the Fylla Area. – NERI Technical Report 156: 1-90.
- Mosbech, A., D. Boertmann, J. Nyman, F. Riget & M. Acquarone 1998: The marine environment in Southwest Greenland. Biological resources, resource use and sensitivity to oil spill. – NERI Technical Report 236.
- Oldenow, K. 1933: Fugleliv i Grønland. – Det grønlandske Selskabs Aarsskrift 1932-33: 17-224.
- Olsen, K.M. 1991: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1989. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 85: 20-34.
- Salomonsen, F. 1950: Grønlands Fugle. – Munksgaard, København.
- Salomonsen, F. 1967: Fuglene på Grønland. – Rhodos, København.
- Vader, W. 1980: The Great Skua *Stercorarius skua* in Norway and the Spitsbergen area. – Fauna Norv. Ser. C, Cinclus 3: 49-55.
- Vaughan, R. 1988: Birds of the Thule district, Northwest Greenland. – Arctic 41: 53-58.
- Winge, H. 1898. Grønlands Fugle. – Meddr Grønland 21: 1-316.
- Antaget 11. oktober 1998
- David Boertmann og Anders Mosbech
Danmarks Miljøundersøgelser, afd. f. Arktisk Miljø
Tagensvej 135, 4. sal
DK-2200 København N